

02 | BẮT GIỮ ĐỐI TƯỢNG CẦM ĐẦU
đường dây buôn bán sừng tê giác tại Hà Nội

04 | “PHÒNG
CÒN HƠN CHỐNG”

Giải pháp ngăn chặn
hiệu quả tội phạm về
động vật hoang dã

08 | HOẠT ĐỘNG
NUÔI NHỐT GẤU
TẠI VIỆT NAM
đang đi đến hồi kết

10 | LƯU Ý TRONG CÔNG TÁC THỰC THI PHÁP LUẬT VỀ
BẢO VỆ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ
Khi người dân lên tiếng, cơ quan chức năng nên hành động

Ngày 27/4/2017, Phòng 2, Cục Cảnh sát phòng, chống tội phạm về buôn lậu (C74), phối hợp cùng Công an quận Hoàn Kiếm và Công an quận Hà Đông, đã bắt giữ Nguyễn Mậu Chiến, đối tượng bị tình nghi cầm đầu một đường dây tội phạm lớn chuyên buôn bán sừng tê giác, ngà voi, hổ và các sản phẩm ĐVHD có giá trị về Việt Nam. Sau khi bắt quả tang hai đối tượng trong đường dây của Chiến vận chuyển trái phép 33 kg sừng tê giác tại Ga Hà Nội, các cơ quan chức năng đã khám xét khẩn cấp nơi ở của Chiến tại Hà Nội và tịch thu thêm ngà voi, sừng tê giác, 2 cá thể hổ con đông lạnh, một số sản phẩm chế tác từ ngà voi và nhiều sản phẩm khác từ ĐVHD.

Một trong hai đối tượng thuộc đường dây của Nguyễn Mậu Chiến bị bắt giữ tại Ga Hà Nội.

Hồ sơ vụ việc số 10872/ENV

Năm 2007, Nguyễn Mậu Chiến đã bị bắt giữ và xử phạt tại Tanzania vì hành vi vận chuyển trái phép ĐVHD. Đối tượng này từ lâu cũng đã bị tình nghi có liên quan tới hàng loạt vụ buôn bán hổ trái phép và “hợp pháp hóa” hổ có nguồn gốc bất hợp pháp qua cơ sở nuôi nhốt của mình tại Thanh Hóa trong những năm gần đây. Đặc biệt, đường dây của Chiến có vẻ đã mở rộng đáng kể tại châu Phi, tập trung chủ yếu vào sừng tê giác, ngà voi và vảy tê tê trong khoảng 5 năm trở lại đây.

Việc bắt giữ Nguyễn Mậu Chiến là một thành công lớn trong nỗ lực triệt phá các đường dây buôn bán ĐVHD bất hợp pháp tại Việt Nam. Chiến công này của Bộ Công an và Công an thành phố Hà Nội đã tạo điều kiện cho các cơ quan chức năng có thẩm quyền, viện kiểm sát và tòa án có cơ sở điều tra, truy tố, xét xử những đối tượng cầm đầu các đường dây buôn bán ĐVHD lớn khác, theo đúng tinh thần của Chỉ thị 28/CT-TTg ngày 17/9/2016 của Thủ tướng Chính phủ, trong đó yêu cầu các cơ quan, ban ngành có liên quan tích cực đấu tranh và triệt phá các đường dây buôn bán, vận chuyển ĐVHD trái pháp luật.

BẮT GIỮ ĐỐI TƯỢNG CẦM ĐẦU ĐƯỜNG DÂY BUÔN BÁN SỪNG TÊ GIÁC TẠI HÀ NỘI

Để thoát khỏi vòng lao lý, lẽ dĩ nhiên Chiến và gia đình sẽ tìm mọi cách “chạy án”. ENV hy vọng các cơ quan tư pháp sẽ không để những tác động bên ngoài ảnh hưởng đến quá trình tố tụng và xét xử. Những kẻ cầm đầu các đường dây tội phạm lớn như Nguyễn Mậu Chiến cần bị xử lý nghiêm minh theo quy định của pháp luật. Chỉ áp dụng các hình phạt thích đáng mới có tác dụng răn đe những đối tượng này, đồng thời thể hiện quyết tâm của Việt Nam trong công tác triệt phá các đường dây buôn bán ĐVHD bất hợp pháp.

Đã tới lúc những kẻ đầu sỏ hủy diệt đa dạng sinh học phải chịu trách nhiệm trước pháp luật vì thu lợi bất chính từ hoạt động buôn bán các loài ĐVHD nguy cấp, quý hiếm! Những đối tượng này cũng cần phải trả giá vì những hành động ảnh hưởng đến uy tín và hình ảnh của Việt Nam trên trường quốc tế.

Nhiều sản phẩm được chế tác từ ngà voi bị thu giữ tại nhà của Nguyễn Mậu Chiến ở quận Hà Đông, Hà Nội.
Hồ sơ vụ việc số 10872/ENV

TRUY CỨU TRÁCH NHIỆM HÌNH SỰ CÁC ĐỐI TƯỢNG BUÔN BÁN NHỎ VÀ TRUNG GIAN KHÔNG PHẢI LÀ GIẢI PHÁP NGĂN CHẶN TẬN GỐC TÌNH TRẠNG BUÔN BÁN ĐỘNG VẬT HOANG DÃ

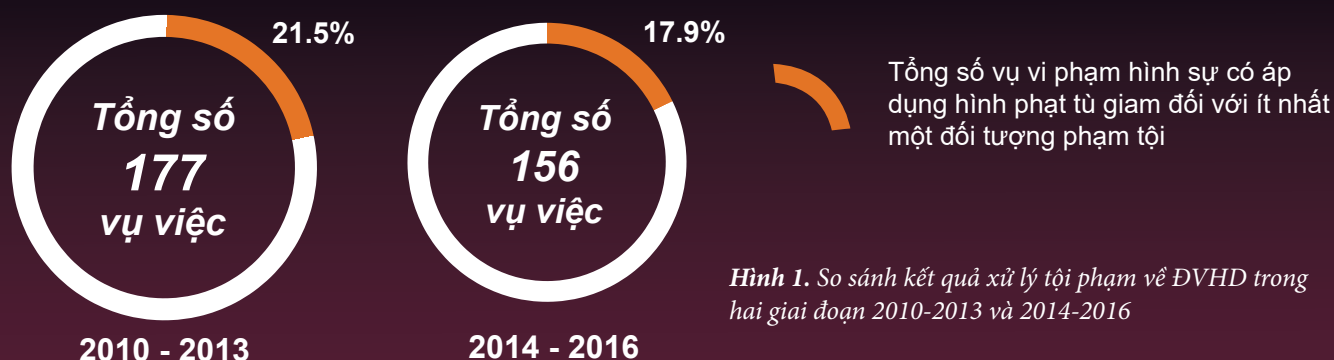
Để ngăn chặn các tội phạm về ĐVHD, các cơ quan chức năng cần nỗ lực điều tra và truy bắt các đối tượng cầm đầu những đường dây buôn bán ĐVHD. Nếu các cơ quan chức năng chỉ tập trung bắt giữ các đối tượng được thuê vận chuyển, các đối tượng trung gian hoặc buôn bán nhỏ (cấp thấp), những đường dây tội phạm này vẫn sẽ tiếp tục hoạt động và phát triển. Ví dụ, việc phát hiện và thu giữ một khối lượng lớn ngà voi hoặc vảy tê tê có thể gây ra một chút thiệt hại về tài chính cho các đường dây buôn bán ĐVHD. Thế nhưng, chỉ khi các cơ quan chức năng tiếp tục quyết liệt điều tra, bắt giữ và xử lý nghiêm kẻ đứng đằng sau những vụ buôn bán, vận chuyển ĐVHD bất hợp pháp thì mới hy vọng triệt tiêu hoàn toàn các đường dây tội phạm và giảm thiểu tình trạng buôn bán ĐVHD trái phép tại Việt Nam.

“PHÒNG CÒN HƠN CHỐNG”

GIẢI PHÁP NGĂN CHẶN HIỆU QUẢ TỘI PHẠM VỀ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ

Nếu chỉ tính riêng kết quả xử lý các vụ buôn lậu và buôn bán lớn ĐVHD, trong giai đoạn 2014-2016, khoảng 17,9% trên tổng số 156 vụ vi phạm hình sự mà ENV ghi nhận được có mức phạt tù giam, thấp hơn giai đoạn trước (2010-2013) với tỷ lệ 21,5%.

Việc áp dụng hình thức phạt tiền, cải tạo không giam giữ, án treo hoặc tù giam với thời hạn không đáng kể càng chứng tỏ rủi ro rất thấp của hoạt động mang lại lợi nhuận khổng lồ này. Đây là một vấn đề lớn mà các cơ quan tư pháp phải đối mặt trong công tác đấu tranh, xử lý các tội phạm về ĐVHD. Mức phạt cần phù hợp với tính chất nghiêm trọng của tội phạm, mang tính răn đe, phòng ngừa tội phạm tương tự xảy ra trong tương lai.

* Tổng số vụ vi phạm hình sự ở đây chỉ bao gồm những vụ việc buôn lậu và buôn bán lớn do ENV ghi nhận và đã xác nhận được kết quả xử lý. Số lượng này không bao gồm những vụ việc ENV chỉ có thông tin ban đầu.

Tài liệu tham khảo: Số liệu được tổng hợp từ hệ thống cơ sở dữ liệu của ENV, với trên 11.000 vụ vi phạm về ĐVHD được ghi nhận từ năm 2005. Thông tin về các vụ vi phạm được xác minh và cập nhật hàng ngày, trong đó bao gồm thông tin về kết quả xử lý vụ việc và truy cứu trách nhiệm hình sự (nếu có).

Từ năm 2010 đến cuối năm 2016, ENV ghi nhận 36 vụ buôn bán, vận chuyển hổ và xương hổ. Trong đó, 28 vụ đã bị khởi tố và đưa ra xét xử, nhưng chỉ có 7 vụ có mức án phạt tù giam. Ngoài ra, ENV cũng đã ghi nhận 67 vụ buôn bán, vận chuyển ngà voi và/hoặc sừng tê giác trong giai đoạn này. Tuy nhiên, cũng chỉ 10 vụ có hình phạt tù giam trong tổng số 23 vụ án về ngà voi và sừng tê giác được đưa ra xét xử.

Từ tháng 1/2014, hai loài tê tê của Việt Nam được nâng cấp bảo vệ ở mức độ cao nhất theo quy định của pháp luật. Mặc dù vậy, đến cuối năm 2016, ENV mới chỉ ghi nhận 9/65 vụ buôn bán, vận chuyển tê tê có áp dụng hình phạt tù giam.

Số lượng đối tượng chịu án phạt tù giam trong những vụ vi phạm hình sự liên quan đến buôn bán hổ, ngà voi, sừng tê giác và tê tê do ENV ghi nhận là tương đối nhỏ. Đáng ra, hành vi buôn bán trái phép các loài ĐVHD mang lại lợi nhuận lớn nhất phải chịu hình phạt thích đáng và có tính răn đe cao nhất. Tuy nhiên, nhiều đối tượng phạm tội trong các vụ án nói trên chỉ phải chịu mức án “tù treo” hoặc cải tạo không giam giữ thay vì tù giam.

Với những điểm mới tích cực của Bộ luật Hình sự 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2017) như tăng mức tối đa của khung hình phạt và quy định rõ ràng hơn về cơ sở xác định khung hình phạt của tội phạm, ENV hy vọng quá trình khởi tố và xét xử các tội phạm hình sự về ĐVHD sẽ thuận lợi hơn. Cơ quan chức năng cũng sẽ có thể áp dụng những hình phạt thích đáng đối với các đối tượng phạm tội, tập trung triệt phá các đường dây buôn bán ĐVHD cũng như răn đe, phòng ngừa tội phạm một cách hiệu quả.

Về cơ bản, việc áp dụng hình phạt nghiêm khắc cho các đối tượng phạm tội có những tác dụng như sau:

- ▶ Gia tăng rủi ro cho các đối tượng vi phạm và ngăn ngừa các hành vi tương tự;
- ▶ Củng cố niềm tin của nhân dân vào một xã hội pháp quyền;
- ▶ Củng cố uy tín, hình ảnh của Việt Nam trong nước và quốc tế, với tư cách một quốc gia có nhiều nỗ lực trong công tác đấu tranh ngăn chặn tình trạng buôn bán trái phép ĐVHD;
- ▶ Giảm thiểu tình trạng săn bắt, buôn bán ĐVHD trái phép để ĐVHD sẽ có thêm điều kiện phục hồi quần thể tự nhiên, giảm thiểu nguy cơ tuyệt chủng, góp phần bảo vệ tốt hơn các loài ĐVHD trong tự nhiên tại Việt Nam và trên toàn cầu.

Hai đối tượng phạm tội chỉ phải chịu mức án tù treo sau khi bị phát hiện vận chuyển trái phép 31 chiếc sừng tê giác tại Nghệ An vào tháng 5/2015. Một trong hai đối tượng được cho là có liên quan trực tiếp tới một đường dây buôn bán sừng tê giác về Việt Nam.
Hồ sơ vụ việc số 8380/ENV

NHỮNG NỖ LỰC ĐIỂN HÌNH CỦA NGÀNH TƯ PHÁP TRONG CÔNG TÁC ĐẤU TRANH, XỬ LÝ VI PHẠM VỀ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ

Dưới đây là những ví dụ điển hình đáng được ghi nhận, thể hiện sự nghiêm minh của các cơ quan tư pháp trong công tác xử lý tội phạm về ĐVHD tại Việt Nam. Những ví dụ này cũng chứng tỏ nhiều cơ quan tư pháp đã hiểu rõ tác dụng của các hình phạt nghiêm khắc trong nỗ lực chung nhằm giảm thiểu và ngăn ngừa tội phạm về ĐVHD.

Hồ sơ vụ việc số 8014/ENV

TỘI PHẠM VỀ TÊ TÊ

Từ năm 2014, cả hai loài tê tê của Việt Nam (tê tê vàng – *Manis pentadactyla* và tê tê Java – *Manis javanica*) đều được nâng cấp bảo vệ ở mức độ cao nhất theo quy định của pháp luật. Theo đó, các hành vi buôn bán, vận chuyển tê tê và các sản phẩm từ tê tê đều cấu thành tội phạm theo quy định tại Bộ luật Hình sự hiện hành. Thời gian đầu, nhiều địa phương còn lúng túng khi áp dụng pháp luật để xử lý các vi phạm liên quan đến tê tê; tuy nhiên sau hơn một năm thực hiện, các địa phương trên cả nước đã áp dụng Bộ luật Hình sự để xử lý các vi phạm liên quan đến tê tê. Việc đấu giá tê tê sau tịch thu cũng không còn tiếp diễn.

Bước đột phá đầu tiên trong công tác xét xử các tội phạm về tê tê liên quan đến một đối tượng tại thành phố Hồ Chí Minh vận chuyển trái phép 239 kg tê tê, tay gấu và một vài cá thể beo lửa vào cuối năm 2016 (Hồ sơ vụ việc số 7925/ENV). Đối tượng này đã bị xử phạt 5 năm tù giam. Trong một vụ án khác, Tòa án nhân dân thành phố Hồ Chí Minh cũng đã tuyên phạt từ 5-18 tháng tù giam đối với 4 đối tượng bị bắt quả tang vận chuyển 11 cá thể tê tê vào năm 2015 (Hồ sơ vụ việc số 8014/ENV).

Tương tự, một đối tượng bị bắt giữ khi đang vận chuyển 13 cá thể tê tê tại Hà Nội và một đối tượng bị bắt giữ với 11 cá thể tê tê tại Nghệ An đều phải nhận mức án 9 tháng tù giam. Tại Hải Phòng, bốn đối tượng vận chuyển trái phép 52 cá thể tê tê cũng đã phải nhận mức án từ 7-12 tháng tù giam. (Hồ sơ vụ việc số 8206, 8763, 8204/ENV)

Hồ sơ vụ việc số 8763/ENV

Thêm một cá thể động vật hoang dã không bị mua bán là thêm một cá thể được bảo vệ!

BUÔN BÁN ĐỘNG VẬT HOANG DÃ QUA INTERNET

Sau 2 năm điều tra hoạt động buôn bán ĐVHD qua Internet của đối tượng Phan Huỳnh Anh Khoa, Công an thành phố Hồ Chí Minh, phối hợp cùng ENV, đã bắt giữ và khởi tố đối tượng này. Tang vật thu giữ bao gồm 9 cá thể rái cá, 1 cá thể voọc chà vá chân đen (*Pygathrix nigripes*) cùng nhiều ĐVHD nguy cấp, quý hiếm khác. Tòa tuyên phạt đối tượng 5 năm tù giam và 50 triệu đồng. Tháng 9/2016, Phan Huỳnh Anh Khoa kháng cáo bất thành và hiện vẫn đang bị giam giữ. (Hồ sơ vụ việc số 5294/ENV)

TỘI PHẠM VỀ HỔ

Năm 2016, một đối tượng buôn bán hổ tại Nam Định đã phải nhận mức án 42 tháng tù giam sau khi bị bắt giữ với tang vật là 4 cá thể hổ con đông lạnh. (Hồ sơ vụ việc số 9606/ENV)

Tòa án nhân dân thành phố Nam Định đã tuyên phạt tù giam với một đối tượng buôn bán hổ. Hình phạt nghiêm khắc này cần được các địa phương khác học hỏi và áp dụng. Hồ sơ vụ việc số 9606/ENV

TỘI PHẠM VỀ SỪNG TÊ GIÁC

Tây Ninh là địa phương đầu tiên được ghi nhận khởi tố một đối tượng vận chuyển sừng tê giác qua biên giới vào lãnh thổ Việt Nam. Đối tượng đã bị tòa tuyên phạt 1,5 năm tù giam cho hành vi vận chuyển 9,4 kg sừng tê giác (Hồ sơ vụ việc số 8455/ENV). Mặc dù thời hạn tù giam không dài, nhưng quá trình bắt giữ, khởi tố, truy tố và xét xử các đối tượng phạm tội liên quan đến sừng tê giác là tiền lệ chưa từng thấy trong các vụ vi phạm tương tự được ghi nhận trước đó. Công tác xử lý vụ án này của các cơ quan chức năng tỉnh Tây Ninh là một ví dụ điển hình để các địa phương khác noi theo nhằm nghiêm túc thực thi pháp luật về bảo vệ ĐVHD tại Việt Nam. Trong những vụ việc liên quan đến các loài ĐVHD có giá trị như ngà voi, sừng tê giác, việc tịch thu tang vật ĐVHD chỉ là bước khởi đầu và cần phải tiếp nối bằng công tác điều tra, bắt giữ cũng như truy cứu trách nhiệm hình sự và xử phạt nghiêm minh các đối tượng phạm tội.

Trong một vụ án khác, Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội đã tuyên phạt hai đối tượng 9 và 12 tháng tù giam vì hành vi vận chuyển trái phép 4,76 kg sừng tê giác và 95,54 kg ngà voi (Hồ sơ vụ việc số 8774/ENV). Mặc dù thời hạn tù giam cũng không nhiều, các cơ quan tư pháp nên xem xét áp dụng hình phạt tù giam đối với các đối tượng phạm tội về ĐVHD. Có như vậy, Việt Nam mới có thể từng bước giảm thiểu và tiến tới xóa sổ tình trạng buôn bán trái phép ĐVHD.

TỘI PHẠM VỀ NGÀ VOI

Năm 2016, có ít nhất 4 vụ án liên quan đến buôn bán ngà voi được đưa ra xét xử và có áp dụng hình phạt tù giam cho các đối tượng liên quan. Một đối tượng buôn bán 1,5 kg ngà voi và 32,5 kg các sản phẩm chế tác từ ngà voi đã bị Tòa án nhân dân huyện Thường Tín (Hà Nội) tuyên phạt 15 tháng tù giam (Hồ sơ vụ việc số 10139/ENV). Tương tự, một đối tượng khác cũng phải nhận mức án 15 tháng tù giam cho hành vi buôn bán 12,5 kg ngà voi (Hồ sơ vụ việc số 9938/ENV). Tại Bắc Giang, Tòa án nhân dân huyện Lạng Giang đã tuyên phạt 10 tháng tù giam đối với một đối tượng buôn bán 0,5 tấn ngà voi (Hồ sơ vụ việc số 9811/ENV). Một đối tượng khác tại Quảng Nam cũng đã phải nhận mức án 5 tháng tù giam sau khi bị bắt quả tang vận chuyển 112,3 kg ngà voi (Hồ sơ vụ việc số 8477/ENV).

Theo ước tính của ENV, hiện có khoảng hơn 48 tấn ngà voi cùng các sản phẩm chế tác từ ngà voi đã được phát hiện và tịch thu tại Việt Nam. Hồ sơ vụ việc số 9811/ENV

Hồ sơ vụ việc số 8477/ENV

Hồ sơ vụ việc số 8455/ENV

Lưu ý

ENV kính đề nghị các cán bộ tòa án và viện kiểm sát giữ vững kỷ cương pháp luật, không lung lay trước những hành vi “chạy án” của các đối tượng phạm tội và những người hỗ trợ các đối tượng này. Tội phạm về ĐVHD cần bị xử lý nghiêm minh theo quy định của pháp luật; không một thế lực nào có thể giúp những đối tượng phạm tội thoát khỏi các bản án nghiêm khắc của pháp luật.

THÀNH TỰU NỔI BẬT TRONG CÔNG TÁC BẢO VỆ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ

Chuyên mục này ghi nhận những đóng góp nổi bật của các cơ quan thực thi pháp luật và cơ quan tư pháp trong công tác bảo vệ ĐVHD tại Việt Nam.

Lào Cai đặt ra chuẩn mực mới trong công tác tiêu hủy ngà voi tịch thu từ vi phạm

Cuối năm 2016, sự kiện tiêu hủy ngà voi và sừng tê giác tại Hà Nội đã thể hiện một bước tiến mới của Việt Nam trong công tác xử lý tang vật là ngà voi và sừng tê giác. Không lâu sau đó, các cơ quan chức năng tỉnh Lào Cai đã tổ chức tiêu hủy 43 khúc ngà voi tịch thu từ một vụ vận chuyển trái phép vào tháng 8/2015 (Hồ sơ vụ việc số 8782/ENV). Mặc dù khối lượng ngà voi tiêu hủy tại Lào Cai rất nhỏ so với khoảng 46 tấn ngà voi hiện đang còn lưu trữ trên cả nước, sự kiện này có ý nghĩa rất lớn, thể hiện tinh thần chủ động và sự quyết tâm của các cơ quan chức năng tỉnh Lào Cai trong nỗ lực bảo vệ ĐVHD.

Lào Cai đã chủ động tiêu hủy ngà voi tịch thu được từ một vụ vi phạm. Quyết định này rất đáng được hoan nghênh và hy vọng nhiều địa phương khác sẽ noi theo. Hồ sơ vụ việc số 8782/ENV

ENV hy vọng nhiều tỉnh thành cũng sẽ thể hiện quyết tâm mạnh mẽ như Lào Cai trong nỗ lực đấu tranh với tội

phạm buôn bán ngà voi và sừng tê giác, trở thành tấm gương cho cộng đồng và các địa phương khác noi theo.

Công an thị xã Hồng Lĩnh, tỉnh Hà Tĩnh bắt giữ thành công tội phạm buôn bán ĐVHD trên Internet

Ngày 15/2/2017, Công an thị xã Hồng Lĩnh, phối hợp cùng ENV, đã bắt giữ thành công một đối tượng buôn bán 2 bình rượu tê tê. Đây là đối tượng khá nổi tiếng về hoạt động buôn bán ĐVHD qua Internet. Đối tượng chủ yếu buôn bán sản phẩm từ những loài ĐVHD nguy cấp, quý hiếm có giá trị. Khi khám xét nơi ở của đối tượng, lực lượng công an còn phát hiện thêm nhiều ĐVHD nguy cấp, quý hiếm khác cùng vũ khí và thuốc phiện (Hồ sơ vụ việc số 8467/ENV).

Phòng 2, Cục Cảnh sát phòng, chống tội phạm về buôn lậu (C74) – Bộ Công an tịch thu khối lượng lớn sừng tê giác

Ngày 27/4/2017, Phòng 2, Cục Cảnh sát phòng, chống tội phạm về buôn lậu, phối hợp cùng Công an quận Hà Đông và Công an quận Hoàn Kiếm, đã bắt giữ Nguyễn Mậu Chiến, đối tượng bị tình nghi cầm đầu đường dây buôn bán trái phép sừng tê giác, ngà voi, hổ và nhiều loài ĐVHD có giá trị khác về Việt Nam. Đây là lần đầu tiên một đối tượng bị tình nghi cầm đầu đường dây buôn bán ĐVHD lớn bị bắt giữ tại Việt Nam, là bước đột phá trong nỗ lực phòng chống tội phạm về ĐVHD của các cơ quan thực thi pháp luật tại Việt Nam (Hồ sơ vụ việc số 10872/ENV).

Bằng các nghiệp vụ điều tra với sự hỗ trợ từ ENV, cơ quan chức năng tỉnh Hà Tĩnh đã phát hiện và tịch thu nhiều mặt hàng cấm như rượu ngâm tê tê, tay gấu, nhiều sản phẩm ĐVHD khác cùng với vũ khí và thuốc phiện. Hồ sơ vụ việc số 8467/ENV

HOẠT ĐỘNG NUÔI NHỐT GẤU TẠI VIỆT NAM ĐANG ĐI ĐẾN HỒI KẾT

Hoạt động nuôi nhốt gấu tại Việt Nam đang trong giai đoạn thoái trào. Theo số liệu thống kê của Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn vào năm 2015, số lượng gấu nuôi nhốt chỉ còn 1.245 cá thể tại 423 cơ sở, giảm khoảng 70% so với năm 2005. Một nghiên cứu của ENV vào năm 2014 cũng cho thấy nhu cầu sử dụng mật gấu của người dân đã giảm 61% so với 5 năm trước đó (2009). Trong những năm gần đây, tình trạng nuôi nhốt gấu lấy mật cũng gặp phải sự phản đối mạnh mẽ từ cộng đồng, mật gấu ngày càng mất giá và việc sử dụng mật gấu đang nhanh chóng trở nên lỗi thời.

Năm 2016, một nhóm các tổ chức phi chính phủ bao gồm Tổ chức Bảo vệ Động vật Thế giới, Four Paws và ENV đã được thành lập nhằm hỗ trợ Chính phủ đẩy nhanh quá trình chấm dứt tình trạng nuôi nhốt gấu tại Việt Nam thông qua việc thực hiện một “bản kế hoạch hành động”. Ý tưởng về bản kế hoạch hành động xuất phát từ một hội thảo do các tổ chức phi chính phủ tổ chức vào tháng 11/2016, với sự tham gia của lãnh đạo chi cục kiểm lâm tại những tỉnh thành có số lượng gấu nuôi nhốt lớn trên cả nước. Trong hội thảo này, đại diện các cơ quan kiểm lâm địa phương đã đóng góp nhiều ý kiến xây dựng bản kế hoạch hành động nói trên. Giai đoạn đầu của bản kế hoạch đã được triển khai từ tháng 1/2017.

Mô hình địa phương không có gấu nuôi nhốt

Là một trong những hoạt động mang tính chiến lược do nhóm các tổ chức phi chính phủ phối hợp thực hiện cùng các cơ quan chức năng trung ương và địa phương, các địa phương được khuyến khích hành động nhằm xóa sổ cơ sở nuôi nhốt gấu trên địa bàn và trở thành “địa phương không có gấu nuôi nhốt”. Từ năm 2009 đến nay, 13 tỉnh thành có gấu nuôi nhốt trong thời gian trước đó đã trở thành “địa phương không có gấu nuôi nhốt”.

Lãnh đạo các tỉnh, thành phố và các cơ quan hữu quan đóng vai trò then chốt trong nỗ lực xóa bỏ tình trạng nuôi nhốt gấu tại địa phương, bằng cách khuyến khích các chủ cơ sở tự nguyện chuyển giao gấu cho cơ quan chức năng (không hỗ trợ tài chính) và tịch thu cá thể gấu tại các cơ sở có hành vi vi phạm (trích hút mật gấu hay không đáp ứng đủ điều kiện nuôi nhốt gấu). Theo pháp luật hiện hành, tất cả các cá thể gấu không có đăng ký gắn chip đều có nguồn gốc bất hợp pháp và cần được tịch thu.

Cuối năm 2016, đại diện chi cục kiểm lâm một số tỉnh thành còn nhiều gấu nuôi nhốt đã họp tại Hà Nội để cùng đóng góp ý kiến, xây dựng chiến lược nhằm thúc đẩy tiến trình chấm dứt tình trạng nuôi nhốt gấu tại Việt Nam.

Biểu đồ dưới đây liệt kê các tỉnh thành không còn tồn tại tình trạng nuôi nhốt gấu, theo thông tin xác nhận từ phía cơ quan kiểm lâm tại những địa phương này:

Các địa phương đã sẵn sàng xóa bỏ hoàn toàn tình trạng nuôi nhốt gấu lấy mật và cần sự giúp đỡ - hãy liên hệ với ENV. ENV và các đối tác luôn sẵn sàng hỗ trợ các địa phương trong việc thực hiện mục tiêu này!

Hỏi đáp

Số lượng trung tâm cứu hộ có đủ để tiếp nhận các cá thể gấu nuôi nhốt?

Với tần suất chuyển giao và tịch thu gấu trong những năm gần đây, các trung tâm cứu hộ hoàn toàn có khả năng tiếp nhận thêm nhiều cá thể gấu. Bên cạnh Trung tâm cứu hộ Gấu Việt Nam đặt tại Vườn Quốc gia Tam Đảo mà gần đây đã mở rộng diện tích để tăng khả năng tiếp nhận gấu, một trung tâm cứu hộ hiện đại khác cũng đang được tổ chức Four Paws International xây dựng tại Ninh Bình. Ngoài ra, một số trung tâm cứu hộ được Nhà nước quản lý cũng có khả năng tiếp nhận gấu. Khi số lượng gấu được chuyển giao tăng lên, quy mô của các trung tâm cứu hộ cũng sẽ tiếp tục được mở rộng để đáp ứng nhu cầu này.

Nhóm các tổ chức phi chính phủ về bảo vệ gấu: Thúc đẩy quá trình chấm dứt tình trạng nuôi nhốt gấu tại Việt Nam

Với mục tiêu chấm dứt tình trạng nuôi nhốt gấu tại Việt Nam, năm 2005, Tổ chức Bảo vệ Động vật thế giới đã hợp tác với Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn thực hiện chương trình đăng ký gắn chip quản lý gấu nuôi nhốt tại các cơ sở. Song hành với nỗ lực này, ENV đã thực hiện một chiến dịch truyền thông lớn nhằm giảm thiểu nhu cầu sử dụng mật gấu và các sản phẩm từ gấu trong nhiều năm qua. Không những thế, ENV còn tích cực tham gia đóng góp ý kiến giúp cải thiện thể chế, chính sách quản lý các cơ sở nuôi nhốt cũng như nghiêm cấm mọi hành vi buôn bán gấu, mật gấu và các sản phẩm khác từ gấu. Bên cạnh đó, Phòng bảo vệ ĐVHD của ENV cũng hợp tác chặt chẽ với các cơ quan chức năng địa phương để đấu tranh và ngăn chặn những vi phạm liên quan tới gấu, đảm bảo không phát sinh các cá thể gấu bất hợp pháp tại cơ sở.

Cùng ENV và Tổ chức Bảo vệ Động vật Thế giới, Four Paws International là một thành viên quan trọng trong nhóm các tổ chức phi chính phủ hoạt động vì mục tiêu thúc đẩy tiến trình chấm dứt tình trạng nuôi nhốt gấu tại Việt Nam. Gần đây, tổ chức Four Paws International đã thành lập một trung tâm cứu hộ gấu tại Ninh Bình.

Ngoài ra, một số tổ chức khác như Tổ chức Động vật Châu Á (AAF) và Free the Bears cũng có nhiều đóng góp trong nỗ lực chung nhằm chấm dứt tình trạng nuôi nhốt gấu lấy mật tại Việt Nam.

Một cá thể gấu may mắn được chuyển giao đến Trung tâm cứu hộ. Tịch thu các cá thể gấu không có đăng ký và khuyến khích chủ nuôi gấu tự nguyện chuyển giao gấu cho nhà nước là một phần của chiến lược nhằm chấm dứt tình trạng nuôi nhốt gấu tại Việt Nam được bắt đầu từ năm 2005.

**“MỖI LOÀI ĐỘNG VẬT ĐỀU QUAN TRỌNG!
NẾU MUỐN, BẢN THÂN BẠN CŨNG CÓ THỂ CỨU ĐƯỢC
MỘT LOÀI KHỎI NGUY CƠ TUYỆT CHỦNG.”**

LƯU Ý TRONG CÔNG TÁC THỰC THI PHÁP LUẬT VỀ BẢO VỆ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ

Khi người dân lên tiếng, cơ quan chức năng nên hành động

Đầu tháng 3/2017, ngay khi nhận được tin báo từ người dân qua đường dây nóng miễn phí về bảo vệ ĐVHD 1800-1522, ENV đã thông báo tới cơ quan chức năng cấp huyện của một tỉnh phía Nam về hiện tượng săn bắt chim trái phép trên địa bàn (Hồ sơ vụ việc số 10665/ENV). Theo nguồn tin báo, hàng chục thợ săn chim tại địa phương đã tham gia và có thể bắt đến hàng trăm con chim mỗi ngày. Tuy nhiên sau khi được thông báo, cơ quan chức năng có liên quan không những không có biện pháp xử lý mà còn cho rằng các loài chim bị săn bắt không được pháp luật bảo vệ. Trong khi đó, theo quy định hiện hành của pháp luật, việc săn bắt chim hoặc những loài ĐVHD khác (không phân biệt loài) không có giấy phép là hành vi vi phạm pháp luật.

Quan trọng hơn, khi người dân thông báo vi phạm về ĐVHD, các cơ quan chức năng cần tích cực theo dõi và xử lý, ngay cả trong những vụ việc phức tạp. Hành động tích cực từ phía các cơ quan chức năng sẽ góp phần xây dựng và củng cố niềm tin trong nhân dân về tinh thần, trách nhiệm và thái độ làm việc của những cán bộ được giao trọng trách bảo vệ ĐVHD, đồng thời thể hiện tinh thần thượng tôn pháp luật. Mỗi thông báo vi phạm của người dân đến cơ quan chức năng cần được tôn trọng và xử lý một cách phù hợp. Mọi nỗ lực sẽ trở nên vô nghĩa nếu lòng tin của cộng đồng không còn.

Hành động chuẩn mực: Hành động hợp lý nhất trong trường hợp nêu trên là kiểm tra vi phạm tại khu vực như đã được thông báo, tịch thu các công cụ bắt, bẫy chim, điều tra vụ việc, khuyến cáo và giúp những người dân sinh sống tại khu vực đó hiểu rằng bắt bẫy chim là vi phạm pháp luật. Ngoài ra, cơ quan chức năng cũng nên thường xuyên kiểm tra lại khu vực này để đảm bảo tình trạng săn bắt chim không tái diễn trên địa bàn.

Động vật hoang dã bắt hợp pháp phải bị tịch thu

Tháng 1/2017, ENV nhận được tin báo từ người dân về tình trạng buôn bán ĐVHD tại một khu chợ trên địa bàn một tỉnh phía nam, trong đó có các loài tê tê, khỉ, rắn hổ mang, rùa và chim. Sau khi nhận được thông tin từ ENV, cơ quan chức năng trên địa bàn đã tiến hành kiểm tra khu chợ vào tháng 2/2017.

Cơ quan này sau đó cho biết dù phát hiện nhiều loài ĐVHD bị buôn bán, nhưng không có các loài ĐVHD được liệt kê tại Nghị định 160/2013/NĐ-CP, Nhóm IB và IIB của Nghị định 32/2006/NĐ-CP cũng như Thông tư 47/2012/TT-BNNPTNT. Cơ quan này cho rằng hành vi buôn bán một số loài cò, chim và rắn là không vi phạm pháp luật vì những loài này không được pháp luật bảo vệ. Giống như trường hợp trước, nhận định này là không chính xác (Hồ sơ vụ việc số 10579/ENV).

Hành động chuẩn mực: Các cơ quan chức năng cần kiểm tra khu chợ trên, tịch thu toàn bộ các cá thể ĐVHD không có nguồn gốc hợp pháp và cảnh báo hậu quả nếu các đối tượng vi phạm còn tiếp diễn hành vi buôn bán trái phép. Cơ quan chức năng cũng cần kiểm tra thường xuyên để đảm bảo các đối tượng buôn bán không tái phạm. Đối với các trường hợp tiếp tục tái phạm, cơ quan chức năng phải áp dụng biện pháp xử lý nghiêm khắc để làm gương cho những đối tượng khác.

Trong một vụ việc tương tự, ENV nhận được tin báo từ người dân và chuyển giao đến cơ quan chức năng địa phương về việc một cá thể chim săn mồi bị nuôi nhốt tại một nhà hàng trên địa bàn một tỉnh phía Bắc. Cơ quan chức năng sau đó đã kiểm tra, phát hiện cá thể chim săn mồi tại nhà hàng nhưng không tịch thu mà thậm chí còn cho phép chủ nhà hàng tiếp tục nuôi nhốt cá thể này. Biện pháp xử lý như trên không đúng theo quy định hiện hành của pháp luật. Việc cho phép chủ nhà hàng tiếp tục lưu giữ một cá thể chim không có nguồn gốc hợp pháp cũng khiến nhiều khách hàng hiểu rằng: việc nuôi nhốt chim săn mồi không cần giấy phép. Chính vì vậy, một quyết định tương chừng “vô hại” của cơ quan chức năng có thể vô tình làm gia tăng tình trạng mua bán và nuôi nhốt ĐVHD trái phép. Không những vậy, sự tin tưởng của người dân vào năng lực và trách nhiệm của các cơ quan chức năng địa phương cũng bị ảnh hưởng. Việc để tồn tại một trường hợp vi phạm pháp luật công khai mà đối tượng vi phạm không phải chịu trách nhiệm pháp lý như trên cũng gây ảnh hưởng đến mục tiêu củng cố pháp quyền của Nhà nước (Hồ sơ vụ việc số 10577/ENV).

Hồ sơ vụ việc số 10577/ENV

Hành động chuẩn mực: Nhiều loài chim săn mồi được liệt kê trong Phụ lục II của Công ước về buôn bán quốc tế động vật hoang dã nguy cấp (CITES). Do đó, nếu cá thể chim săn mồi không có nguồn gốc hợp pháp, các cơ quan chức năng cần tịch thu cá thể đó và cảnh cáo hoặc xử phạt đối tượng vi phạm.

Pháp luật tồn tại để phục vụ những mục đích nhất định. Pháp luật về bảo vệ ĐVHD tại Việt Nam tồn tại nhằm bảo vệ đa dạng sinh học nước nhà. Pháp luật cho phép khai thác, sử dụng ĐVHD nếu việc sử dụng đó bền vững và không gây rủi ro đến các quần thể ĐVHD trong tự nhiên. Cơ quan chức năng có nhiệm vụ thực thi các quy định của pháp luật đã được ban hành với mục đích bảo vệ thiên nhiên, và quan trọng hơn cả là bảo vệ lợi ích của quốc gia cũng như toàn xã hội. Do đó, nhiệm vụ của các cơ quan chức năng địa phương chính là nắm vững các quy định pháp luật liên quan đến trách nhiệm công việc, từ đó nỗ lực tối đa để hoàn thành nhiệm vụ. ENV mong đợi những vụ việc sắp tới sẽ được xử lý theo đúng các quy định pháp luật.

VỤ VIỆC ĐIỂN HÌNH

Xóa bỏ tê tê trong thực đơn sẽ bảo vệ thêm nhiều cá thể tê tê trong tự nhiên

Các cơ quan chức năng và ENV đã và đang nỗ lực nhằm giảm thiểu tình trạng tiêu thụ ĐVHD trên toàn quốc. Hiện nay, rất nhiều loài ĐVHD, trong đó tê tê là một điển hình, đang đứng trước nguy cơ tuyệt chủng do tình trạng săn bắt và buôn bán tê tê sang Trung Quốc cũng như tiêu thụ tê tê, vẩy tê tê tại Việt Nam.

Tê tê được nhiều người coi là đặc sản và một số nhà hàng trong nước vẫn thường quảng cáo tê tê trong thực đơn. Trong nhiều năm qua, ENV thường xuyên thông báo hành vi quảng cáo tê tê trên thực đơn đến các cơ quan chức năng có thẩm quyền. Ví dụ, tháng 8/2016, ENV đã phát hiện một nhà hàng tại Hà Nội quảng cáo tê tê, nhím, don, cây, vịt mỡ đốm, sâm cầm và kỳ đà trong thực đơn.

Hồ sơ vụ việc số 10058/ENV

ENV đã thông báo dấu hiệu vi phạm của nhà hàng này đến các cơ quan chức năng thành phố Hà Nội. Chi cục Kiểm lâm thành phố Hà Nội sau đó đã kiểm tra nhà hàng

và yêu cầu gỡ bỏ thực đơn vi phạm. ENV đã khảo sát lại nhà hàng và nhận thấy thực đơn không còn dấu hiệu vi phạm (Hồ sơ vụ việc số 10058/ENV).

Nếu chỉ nhìn nhận một cách đơn giản, quảng cáo tê tê trong thực đơn thường chỉ bị xem là một vi phạm nhỏ và không đáng mất thời gian. Tuy nhiên, nỗ lực ngăn chặn tội phạm về ĐVHD đòi hỏi cách thức tiếp cận toàn diện để xử lý các vi phạm, từ triệt phá đường dây buôn bán, thu giữ ĐVHD cho đến xử lý vi phạm về tiêu thụ ĐVHD trên thị trường mà hành vi quảng cáo tê tê và các loài ĐVHD là một ví dụ.

Mặc dù được pháp luật bảo vệ ở mức độ cao nhất nhưng tình trạng tiêu thụ tê tê vẫn phổ biến tại nhiều nhà hàng, đặc biệt ở những thành phố lớn.

Hồ sơ vụ việc số 10505/ENV

Khi các cơ quan chức năng thành phố Hà Nội gỡ bỏ quảng cáo tê tê trên thực đơn, số lượng khách hàng muốn tiêu thụ tê tê sẽ ngay lập tức giảm đi. Chính vì vậy, gỡ bỏ quảng cáo trên thực đơn là trực tiếp góp phần giảm thiểu số lượng tê tê bị săn bắt, buôn bán và tiêu thụ.

ENV hoan nghênh biện pháp xử lý của Chi cục Kiểm lâm thành phố Hà Nội trong vụ việc này và hy vọng nhiều địa phương khác sẽ hiểu rõ tầm quan trọng của việc loại bỏ thực đơn quảng cáo ĐVHD cũng như nghiêm túc xử lý các trường hợp vi phạm được thông báo.

“TÌNH TRẠNG BUÔN BÁN ĐỘNG VẬT HOANG DÃ SẼ CHẤM DỨT NẾU CỘNG ĐỒNG NHẬN RA BUÔN BÁN CHỈ MANG LẠI LỢI ÍCH CHO SỐ ÍT NGƯỜI, TRONG KHI HẦU HẾT CHÚNG TA SẼ PHẢI TRẢ GIÁ CHO SỰ MẤT MẮT MỘT PHẦN QUÝ GIÁ VÀ KHÔNG THỂ THAY THẾ CỦA DI SẢN TỰ NHIÊN KHI MỘT LOÀI ĐỘNG VẬT HOANG DÃ BỊ TUYỆT CHỦNG.”

“Giống như tê giác một sừng, nhiều loài động vật hoang dã khác như voi, hổ, vượn, vọc cũng đang đứng trước nguy cơ bị tuyệt chủng. Hãy nỗ lực để ngăn chặn tình trạng này trước khi quá muộn.”

*Khỉ thường bị nuôi nhốt trái phép làm thú cảnh. Vì vậy, việc nâng cao ý thức cộng đồng là vô cùng quan trọng để giảm thiểu tình trạng buôn bán khỉ trái phép.
Hồ sơ vụ việc số 10607/ENV*

Khỉ không phải là thú cảnh

Các vụ việc nuôi nhốt khỉ làm cảnh vẫn tiếp tục là một vấn đề nan giải. Trong bốn tháng đầu năm 2017, ENV đã tiếp nhận 68 vụ việc nuôi nhốt khỉ, trong đó các cơ quan chức năng đã tịch thu thành công 42 cá thể khỉ để chuyển giao đến trung tâm cứu hộ hoặc thả về tự nhiên.

Khi đời sống của người dân ngày một nâng cao, nhu cầu nuôi thú cảnh cũng ngày càng phát triển. Do còn thiếu hiểu biết, nhiều người thường mua ĐVHD, trong đó có các loài khỉ, về làm cảnh. Chính vì vậy, các cơ quan chức năng địa phương cũng phải nỗ lực hơn để từng bước giải quyết vấn nạn này.

Mặc dù ENV đã thường xuyên triển khai những hoạt động nâng cao nhận thức và phối hợp với các cơ quan chức năng để xử lý vi phạm, ENV cho rằng cần phải tăng cường hơn nữa các hoạt động giáo dục cộng đồng về vấn đề này. Cùng với đó, các cơ quan chức năng phải giữ vững quan điểm “không khoan nhượng” đối với các hành vi nuôi nhốt ĐVHD làm cảnh. Thay đổi nhận thức không thể thành công một sớm một chiều; việc đó đòi hỏi quyết tâm cao và bền bỉ của các cơ quan chức năng cũng như cộng đồng trong nỗ lực nhằm giảm thiểu tình trạng tiêu thụ ĐVHD dưới mọi hình thức.

Khi cộng đồng đã hiểu rõ việc nuôi nhốt ĐVHD là hành vi vi phạm pháp luật và không được xã hội chấp nhận, hoạt động này sẽ dần biến mất. ENV kính đề nghị các cơ quan chức năng nỗ lực hướng tới mục tiêu này bằng cách tịch thu các cá thể khỉ cũng như những loài ĐVHD khác bị nuôi nhốt trái phép trong tất cả các trường hợp phát hiện vi phạm.

HỒ SƠ VỤ VIỆC

Tháng 1/2017 - Tháng 4/2017

AN GIANG

Ngày 9/1/2017, Hạt Kiểm lâm huyện Tri Tôn đã bắt giữ một đối tượng vận chuyển trái phép 26 kg rắn, trong đó bao gồm 3 kg rắn hổ mang thường (*Naja atra*), trị giá 5 triệu đồng. Đối tượng khai nhận đã mua rắn từ một người bán rong. Đối tượng bị xử phạt 7,5 triệu đồng và các cá thể rắn đã được thả về Vườn quốc gia U Minh Thượng. (Hồ sơ vụ việc số 10557/ENV)

Bán rượu rắn thì cần phải có giấy tờ chứng minh rắn có nguồn gốc hợp pháp. Tuy nhiên, cá thể rắn cạp nong (sọc đen vàng) trong bình này rất có thể bị bắt từ tự nhiên và có nguồn gốc bất hợp pháp.

Hồ sơ vụ việc số 10608/ENV

BÀ RỊA - VŨNG TÀU

Ngày 6/4/2017, Hạt Kiểm lâm Vườn quốc gia Côn Đảo và Công an huyện Côn Đảo đã bắt giữ một đối tượng vận chuyển trái phép 30 quả trứng vích (*Chelonia mydas*). Từ lời khai của đối tượng, cả hai đối tượng cung cấp trứng cũng đã bị bắt. Ba đối tượng hiện đã bị khởi tố, vụ việc đang trong quá trình điều tra. (Hồ sơ vụ việc số 10849/ENV)

BẮC GIANG

Ngày 28/3/2017, lực lượng cảnh sát giao thông tỉnh Bắc Giang đã kiểm tra một chiếc xe tải trên Quốc lộ 1A đoạn đi qua huyện Lạng Giang và phát hiện trên xe có 3 kg rắn ráo (*Ptyas korros*), 5 cá thể rùa đất lớn (*Heosemys grandis*), 2 cá thể rùa núi viền (*Manouria impressa*), 4 cá thể rùa đầu to (*Platysternon megacephalum*), và 15 cá thể rùa cổ sọc (*Mauremys sinensis*). Đối tượng vận chuyển đã bị xử phạt 22 triệu đồng và các cá thể ĐVHD được chuyển giao về Trung tâm Bảo tồn Rùa thuộc Vườn quốc gia Cúc Phương. (Hồ sơ vụ việc số 10751/ENV)

Một người dân đã chuyển giao cá thể rùa đất lớn này đến cơ quan chức năng thành phố Đà Nẵng. Hồ sơ vụ việc số 10549/ENV

BẮC KẠN

Ngày 5/4/2017, theo tin báo từ người dân tới Đường dây nóng về bảo vệ ĐVHD của ENV, Hạt Kiểm lâm huyện Ba Bể đã tịch thu hơn 1 kg thịt hươu từ một người bán rong tại thị trấn Chợ Rã. Đối tượng đã tẩu thoát. (Hồ sơ vụ việc số 10777/ENV)

BÌNH THUẬN

Ngày 10/1/2017, sau khi tiếp nhận thông tin về dấu hiệu vi phạm được thông báo cho ENV qua đường dây nóng, Hạt Kiểm lâm thành phố Phan Thiết đã kiểm tra cơ sở kinh doanh của một đối tượng và tịch thu 3 kg rắn hổ trâu (*Ptyas mucosa*). Các cá thể rắn đã được thả về Khu Bảo tồn thiên nhiên Tà Cú. Được biết, đây là đối tượng chuyên cung cấp rắn cho các nhà hàng để phục vụ thực khách. Đối tượng đã bị cơ quan chức năng xử phạt hành chính 3 triệu đồng. (Hồ sơ vụ việc số 10553/ENV)

Cá thể rùa biển này đã được thả về biển sau khi được một ngư dân tại thị xã Kỳ Anh, tỉnh Hà Tĩnh bắt được và tự nguyện chuyển giao cho cơ quan chức năng.

Hồ sơ vụ việc số 10867/ENV

CAO BẰNG

Ngày 20/3/2017, Tòa án nhân dân tỉnh Cao Bằng đã kết án 24 tháng tù treo đối với một đối tượng có hành vi vận chuyển 20 cá thể voọc chà vá chân xám (*Pygathrix cinerea*) sấy khô chứa trong 3 thùng các-tông. Ngày 11/10/2016, đối tượng đã bị bắt giữ khi đang trên đường vận chuyển voọc đi tiêu thụ. Trước đó, đối tượng đã mua số voọc này với giá 20 triệu đồng. (Hồ sơ vụ việc số 10277/ENV)

Lưu ý: Voọc chà vá chân xám là loài ĐVHD đặc biệt nguy cấp và là loài đặc hữu chỉ xuất hiện tại miền Trung Việt Nam. Sự sống còn của loài ĐVHD này phụ thuộc rất nhiều vào hành động của mỗi người. Một phần trách nhiệm bảo vệ loài voọc chà vá chân xám đang được đặt trên vai các cơ quan tư pháp, đòi hỏi những cơ quan này nghiêm túc thực hiện chức năng ngăn ngừa tội phạm, áp dụng hình phạt tù giam đối với những tội phạm có tính chất nghiêm trọng.

ĐÀ NẴNG

Ngày 2/1/2017, Cảnh sát phường Tân Chính phối hợp cùng Phòng 7, Cục Cảnh sát phòng, chống tội phạm về buôn lậu, Chi cục Kiểm lâm thành phố Đà Nẵng và Công an quận Thanh Khê, đã thu giữ 4 cá thể tê tê Java (*Manis javanica*) tại một khách sạn ở Đà Nẵng. Nhân viên khách sạn đã nhận thấy một kiện hành lý đặt tại sảnh có nhiều dấu hiệu khả nghi và thông báo đến cơ quan chức năng. Qua quá trình kiểm tra, các cơ quan chức năng phát hiện 4 cá thể tê tê sống. Cơ quan chức năng xác định một đối tượng đã được thuê để vận chuyển các cá thể tê tê bằng xe khách từ Đà Nẵng tới Kon Tum. Đối tượng sau đó đã bị bắt giữ khi tới khách sạn để lấy hành lý. Các cá thể tê tê được chuyển đến Chương trình Bảo tồn Thú ăn thịt và Tê tê tại Vườn quốc gia Cúc Phương. (Hồ sơ vụ việc số 10538/ENV)

Chi cục Kiểm lâm thành phố Đà Nẵng đang kiểm tra các cá thể tê tê được phát hiện trong một kiện hành lý đặt tại sảnh của một khách sạn.
Hồ sơ vụ việc số 10538/ENV

ĐỒNG NAI

Ngày 16/1/2017, theo thông tin từ người dân qua Đường dây nóng về bảo vệ ĐVHD của ENV, Hạt Kiểm lâm thị xã Long Khánh đã tịch thu 180 cá thể chim sẻ (chưa xác định loài) từ một cửa hàng bán chim tại thị xã Long Khánh. Chủ cửa hàng không có giấy tờ chứng minh nguồn gốc hợp pháp của các cá thể chim sẻ và bị xử phạt 3 triệu đồng. Số chim này được thả về tự nhiên. (Hồ sơ vụ việc số 10569/ENV)

Lưu ý: Hành động tích cực của các cơ quan chức năng tỉnh Đồng Nai trong vụ việc này đã cho thấy tầm quan trọng của việc thực thi pháp luật, kể cả đối với những loài ĐVHD không được coi là loài nguy cấp, quý hiếm theo quy định của pháp luật. Các cá thể chim không có nguồn gốc hợp pháp, do đó việc lưu giữ chúng là trái pháp luật.

Ngày 9/2/2017, theo thông tin qua Đường dây nóng về bảo vệ ĐVHD của ENV, Hạt kiểm lâm Trảng Bom – Thống Nhất đã tịch thu một cá thể mèo rừng (*Prionailurus bengalensis*) và một cá thể rắn đất (*Python molurus*) từ một cửa hàng gỗ mỹ nghệ. Các cá thể ĐVHD đã được thả về Khu Bảo tồn Thiên nhiên – Văn hóa Đồng Nai. (Hồ sơ vụ việc số 10612/ENV)

GIA LAI

Ngày 7/2/2017, Phòng Cảnh sát phòng, chống tội phạm về môi trường (CSMT) – Công an tỉnh Gia Lai và Công an huyện Mang Yang đã tịch thu 72,5 kg ĐVHD, bao gồm 4 cá thể voọc chà vá chân xám (*Pygathrix cinerea*), 2 cá thể mèo rừng (*Prionailurus bengalensis*), 5 cá thể khỉ và 7 cá thể sóc từ một đối tượng buôn bán ĐVHD. Số ĐVHD được lưu giữ trong tủ đông tại một cửa hàng tạp hóa của đối tượng. Qua nhận định ban đầu, đối tượng đã mua ĐVHD từ những người dân tộc. Vụ việc đang trong quá trình điều tra. (Hồ sơ vụ việc số 10617/ENV)

Trong số các tang vật đã được các cơ quan chức năng tịch thu có bốn cá thể voọc chà vá chân xám. Voọc chà vá chân xám là loài rất nguy cấp và chỉ phân bố tại miền Trung Việt Nam.
Hồ sơ vụ việc số 10617/ENV

Ngày 8/2/2017, theo tin báo qua Đường dây nóng về bảo vệ ĐVHD của ENV, Phòng CSMT – Công an tỉnh Gia Lai đã phát hiện và tịch thu 3 cá thể cầy vòi mốc (*Paguma larvata*) và một cá thể cầy vòi hương (*Paradoxurus hermaphroditus*) tại nhà một đối tượng. Đối tượng khai nhận mua 4 cá thể cầy đông lạnh làm quà tặng cho người thân và bạn bè. Đối tượng bị xử phạt vi phạm hành chính 3 triệu đồng, các cá thể cầy bị tiêu hủy. (Hồ sơ vụ việc số 10615/ENV)

Hồ sơ vụ việc số 10615/ENV

Ngày 11/4/2017, theo tin báo từ người dân tới Đường dây nóng về bảo vệ ĐVHD của ENV, Chi cục Kiểm lâm tỉnh Gia Lai đã tiếp nhận hai cá thể gấu ngựa (*Ursus thibetanus*) từ một chủ nuôi tại thị xã An Khê. Tháng 11/2015, người này đã mua trái phép hai cá thể gấu từ Cam-pu-chia với giá 5.000 đô-la Mỹ mỗi cá thể. Tuy nhiên, vì việc nuôi nhốt gấu quá tốn kém, chủ nuôi đã liên hệ với ENV để được hỗ trợ chuyển giao gấu cho nhà nước. Các cá thể gấu đã được chuyển giao tới Trung tâm cứu hộ gấu Việt Nam tại Vườn quốc gia Tam Đảo. (Hồ sơ vụ việc số 10519/ENV)

Tình trạng buôn bán chim săn mồi để làm cảnh và huấn luyện đường như đang ngày một gia tăng tại Việt Nam. Trong năm 2016, ENV đã ghi nhận nhiều vụ buôn bán chim săn mồi qua Internet. Đây hầu hết là các trường hợp vi phạm pháp luật vì chủ sở hữu không có giấy tờ chứng minh nguồn gốc hợp pháp. Hồ sơ vụ việc số 10510/ENV

Ngày 19/4/2017, Cục Cảnh sát phòng, chống tội phạm về buôn lậu (C74) và Phòng Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự quản lý kinh tế và chức vụ (CSKT) – Công an tỉnh Gia Lai phối hợp cùng Cục Kiểm lâm đã bắt giữ một đối tượng buôn bán ĐVHD và tịch thu 1.633 sản phẩm được chế tác từ ngà voi. Đối tượng đã mua số sản phẩm này với giá hàng trăm triệu đồng để đưa đi tiêu thụ. Trước khi bị bắt giữ tại Pleiku, hành tung của đối tượng này đã được các cơ quan chức năng theo dõi do là mắt xích của một đường dây buôn bán ĐVHD. (Hồ sơ vụ việc số 10846/ENV)

HÀ GIANG

Ngày 25/4/2017, theo tin báo từ người dân tới Đường dây nóng về bảo vệ ĐVHD của ENV, Hạt Kiểm lâm huyện Xín Mần đã tịch thu một cá thể mèo rừng con (*Prionailurus bengalensis*) từ một hộ gia đình trên địa bàn tỉnh. Gia đình cho biết đã bắt cá thể mèo rừng con khi cá thể mèo mẹ săn gà của gia đình này. Sau khi bị tịch thu, cá thể mèo rừng con đã chết và được tiêu hủy. (Hồ sơ vụ việc số 10855/ENV)

Mèo rừng thường bị buôn bán trái phép để làm thú cảnh. Tương tự như tình trạng buôn bán và nuôi nhốt khỉ, cần chú trọng khuyến khích cộng đồng không nên mua bán các loài ĐVHD để làm cảnh. Hồ sơ vụ việc số 10865/ENV

“CÁC ĐƯỜNG DÂY BUÔN BÁN ĐỘNG VẬT HOANG DÃ LỚN THƯỜNG DO CÁC MẠNG LƯỚI TỘI PHẠM CÓ TỔ CHỨC ĐIỀU HÀNH. CÁC MẠNG LƯỚI NÀY CŨNG THƯỜNG LIÊN QUAN ĐẾN BUÔN BÁN NGƯỜI VÀ MA TÚY.”

HÀ NỘI

Ngày 29/12/2016, Cục Cảnh sát phòng, chống tội phạm về buôn lậu (C74) và Chi cục Hải quan Sân bay quốc tế Nội Bài đã thu giữ 54 kg sừng tê giác trong một kiện hành lý trên chuyến bay từ Nairobi về Hà Nội cùng ngày. Không có thông tin về người gửi và người nhận hành lý. ENV đã chia sẻ thông tin đến các cơ quan thực thi pháp luật về một đường dây buôn bán ĐVHD có khả năng là chủ kiện hàng này. (Hồ sơ vụ việc số 10531/ENV)

Ngày 25/1/2017, cơ quan chức năng đã bắt giữ 423 kg ngà voi trên 2 xe ô tô khi 2 phương tiện này di chuyển qua trạm thu phí Thường Tín, Hà Nội. Số ngà voi bị tình nghi đang trên đường vận chuyển từ Thái Bình tới làng Nhị Khê (điểm nóng về buôn bán ngà voi). Ba đối tượng đã bị bắt giữ, tất cả đều cư trú tại Thường Tín (Hà Nội), một trong số đó bị tình nghi là đối tượng buôn bán ngà voi quy mô lớn. Cả 3 đối tượng đã bị khởi tố. (Hồ sơ vụ việc số 10596/ENV)

Hồ sơ vụ việc số 10596/ENV

Ngày 14/2/2017, Trung tâm cứu hộ ĐVHD Hà Nội đã tiếp nhận một cá thể gấu chó (*Helarctos malayanus*) từ một cơ sở huấn luyện chó nghiệp vụ tại huyện Ba Vì. Cá thể gấu này đã bị bắt trong rừng từ nhiều năm trước. Chi cục Kiểm lâm Hà Nội đã thu giữ cá thể gấu trên và chuyển giao tới Trung tâm cứu hộ ĐVHD Hà Nội. (Hồ sơ vụ việc số 10633/ENV)

Hồ sơ vụ việc số 10633/ENV

Ngày 28/2/2017, tại sân bay Nội Bài, lực lượng hải quan đã phát hiện 322 kg vảy tê tê đựng trong 4 thùng hàng được khai báo là văn phòng phẩm, vận chuyển từ Lagos, Nigeria tới Hà Nội vào ngày 24/2/2017. (Hồ sơ vụ việc số 10662/ENV)

Ngày 3/3/2017, Chi cục Hải quan Sân bay quốc tế Nội Bài đã mở một kiện hàng từ Bồ Đào Nha tới Việt Nam và tịch thu 3 khúc ngà voi với khối lượng 20,4 kg. Số ngà voi này được chuyển đến Việt Nam từ tháng 9/2016 nhưng không có người tới nhận. Hiện số ngà voi đã bị niêm phong và lưu kho. (Hồ sơ vụ việc số 10686/ENV)

Cũng trong ngày 3/3/2017, Chi cục Hải quan Sân bay quốc tế Nội Bài đã mở một kiện hàng từ Cameroon tới Việt Nam và tịch thu 25 thùng các-tông đựng vảy tê tê với tổng khối lượng 387,5 kg. Lô hàng này được chuyển tới từ Yaoundé vào tháng 8/2015 nhưng không có người nhận cho tới khi được kiểm tra. (Hồ sơ vụ việc số 10687/ENV)

Tại Việt Nam, vảy tê tê được sử dụng phổ biến làm thuốc còn thịt tê tê cũng là một đặc sản trong nhà hàng. Tuy nhiên, phần lớn tê tê sống và vảy tê tê thường bị buôn lậu sang Trung Quốc. Hồ sơ vụ việc số 10659/ENV

Ngày 14/3/2017, theo nguồn tin báo, Chi cục Hải quan Sân bay quốc tế Nội Bài đã thu giữ một lô hàng gồm 46 chiếc sừng tê giác. Lô hàng này có khối lượng là 103,7 kg được đựng trong 2 kiện hành lý vận chuyển trên chuyến bay cùng ngày từ Kenya về Việt Nam. Trên hành lý không có tên hành khách. (Hồ sơ vụ việc số 10706/ENV)

Ngày 29/3/2017, từ tin báo của người dân và bằng các biện pháp nghiệp vụ, Phòng CSMT – Công an thành phố Hà Nội phối hợp cùng ENV đã tịch thu một cá thể cu li lớn (*Nycticebus bengalensis*). Đối tượng muốn bán cu li vì không có khả năng tiếp tục nuôi dưỡng loài ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm này. Đối tượng khai báo dự định bán cá thể cu li với giá 1,5 triệu đồng. Cá thể cu li đã được chuyển tới Trung tâm cứu hộ ĐVHD Hà Nội. (Hồ sơ vụ việc số 10737/ENV)

BÁO CÁO VI PHẠM VỀ
ĐỘNG VẬT HOANG DÃ ĐẾN
1800-1522
hotline@fpt.vn

“NẾU KHÔNG PHẢI MỘT PHẦN CỦA GIẢI PHÁP, CÓ THỂ CHÚNG TA ĐANG LÀ MỘT PHẦN CỦA VẤN ĐỀ.”

Ngày 4/4/2017, Cục Điều tra chống buôn lậu – Tổng cục Hải quan đã tịch thu 662,5 kg vảy tê tê từ 2 lô hàng chưa có người nhận trong kho hải quan từ năm 2015-2016. Cả 2 lô hàng được cho là hàng hóa vận chuyển trên các chuyến bay của Turkish Airlines. Một lô hàng có xuất xứ từ Ghana và lô còn lại từ Cameroon. (Hồ sơ vụ việc số 10687/ENV và số 10774/ENV)

Ngày 12/4/2017, bằng các biện pháp nghiệp vụ, Phòng CSMT – Công an thành phố Hà Nội, phối hợp cùng ENV, đã tịch thu một cá thể cu li nhỏ (*Nycticebus pygmaeus*) nặng 300g. Cá thể này đã được chuyển tới Trung tâm cứu hộ ĐVHD Hà Nội. Hành vi của đối tượng bị phát hiện sau khi đối tượng này quảng cáo bán cu li trên Internet. (Hồ sơ vụ việc số 10799/ENV)

Ngày 22/4/2017, cơ quan hải quan đã thu giữ 8 miếng sừng tê giác với tổng khối lượng là 3 kg từ hành lý của một hành khách ở sân bay Nội Bài. Đối tượng này đã bay chuyển từ Yangon, Myanmar về Việt Nam và thường trú tại Hải Dương. (Hồ sơ vụ việc 10854/ENV)

Ngày 27/4/2017, sau khi mở rộng điều tra từ một vụ bắt giữ, cơ quan công an đã bắt giữ Nguyễn Mậu Chiến, đối tượng được cho là cầm đầu một trong những đường dây buôn bán ĐVHD lớn tại Việt Nam, cùng vợ, cháu và 2 đối tượng khác trong đường dây của đối tượng. Đối tượng bị bắt giữ sau khi các cơ quan chức năng tịch thu hai kiện hành lý chứa 33 kg sừng tê giác tại Ga Hà Nội vào sáng cùng ngày. Qua khám xét nhà ở của Nguyễn Mậu Chiến, các cơ quan chức năng tịch thu thêm 3 kg sừng tê giác, 2 cá thể hổ con đông lạnh, 4 bộ da sư tử và 10 kg sản phẩm khác từ ĐVHD như đũa ngà voi và cao hổ. Hai cá thể hổ con đông lạnh được cho là có nguồn gốc từ cơ sở nuôi nhốt hổ của đối tượng. (Hồ sơ vụ việc số 10872/ENV)

HÀ TỈNH

Ngày 23/12/2016, Phòng CSMT – Công an tỉnh Hà Tĩnh và Công an huyện Hương Sơn đã kiểm tra nhà một đối tượng và tịch thu một cá thể hổ đông lạnh (*Panthera*

tigris) nặng 130 kg. Tháng 6/2016, ENV đã thông báo tới cơ quan chức năng về hành vi quảng cáo ĐVHD trên Facebook của con trai đối tượng này. Từ thông tin này, các cơ quan chức năng đã tiếp tục điều tra và tịch thu cá thể hổ nói trên. Đối tượng khai nhận đã mua cá thể hổ để nấu cao. Cá thể hổ đã được chuyển tới Bảo tàng Thiên nhiên Việt Nam. (Hồ sơ vụ việc số 9631/ENV và 10495/ENV)

Một đối tượng rao bán vuốt hổ trên Internet. Trong nhiều trường hợp, các đối tượng quảng cáo vuốt hổ nhưng thực chất là vuốt sư tử. Móng vuốt ĐVHD thường được bọc vàng, ngà voi hoặc trang trí thêm đá quý để làm trang sức. (Hồ sơ vụ việc số 10628/ENV)

Ngày 28/12/2016, Phòng CSMT – Công an tỉnh Hà Tĩnh và lực lượng cảnh sát giao thông tỉnh Hà Tĩnh đã kiểm tra một xe khách giường nằm từ thành phố Đồng Hới về Hà Nội trên Quốc lộ 1A đoạn đi qua địa bàn tỉnh Hà Tĩnh. Trên khoang xe khách, các cơ quan chức năng đã phát hiện 11 cá thể voọc đen Hà Tĩnh (*Trachypithecus hatinhensis*) và một cá thể vượn đen má hung (*Nomascus gabriellae*) đông lạnh với tổng khối lượng là 71 kg. Bốn đối tượng đã bị bắt giữ và khởi tố. Tang vật đã được chuyển tới Bảo tàng Thiên nhiên Việt Nam. Được biết, các cá thể linh trưởng này được mua từ chợ sần tại Quảng Bình. (Hồ sơ vụ việc số 10530/ENV)

Ngày 8/1/2017, sau khi nhận được tin báo, Công an huyện Hương Sơn đã kiểm tra một chiếc xe khách đường dài từ Lào về Nghệ An và tịch thu 9 cá thể tê tê Java (*Manis javanica*), một cá thể rùa núi vàng (*Indotestudo elongata*), 4 cá thể rùa đất Sê-pôn (*Cyclemys tcheponensis*) với tổng khối lượng là 28 kg. Các cá thể tê tê được chuyển tới Chương trình Bảo tồn Thú ăn thịt và Tê tê, các cá thể rùa được chuyển tới Trung tâm Bảo tồn rùa tại Vườn quốc gia Cúc Phương. Tài xế và phụ xe khai báo đã được thuê vận chuyển số ĐVHD nói trên. Cả hai đối tượng đều đã bị khởi tố. (Hồ sơ vụ việc số 10555/ENV)

Một đối tượng ở TP. Hồ Chí Minh đã rao bán nhiều loài rùa trên internet, trong đó có cả rùa hộp ba vạch (*Cuora trifasciata*) con. Quá trình điều tra vụ việc này gặp nhiều khó khăn nhưng cuối cùng danh tính của đối tượng vì phạm đã được xác định và vụ việc đang được các cơ quan chức năng thành phố Hồ Chí Minh xử lý. (Hồ sơ vụ việc số 10880/ENV)

Ngày 11/1/2017, sau khi nhận được tin báo, Phòng CSMT – Công an tỉnh Hà Tĩnh đã tịch thu 22 cá thể tê tê java (*Manis javanica*) với tổng khối lượng là 80,6 kg được vận chuyển bằng ô tô trên Quốc lộ 8A đoạn đi qua địa bàn tỉnh Hà Tĩnh. Số tê tê này đã được chuyển đến Chương trình Bảo tồn Thú ăn thịt và Tê tê tại Vườn quốc gia Cúc Phương. Đối tượng vận chuyển đã tẩu thoát. (Hồ sơ vụ việc số 10560/ENV)

Cũng trong ngày 11/1/2017, sau khi nhận được tin báo từ người dân, Công an và Hạt Kiểm lâm huyện Hương Sơn đã tịch thu 17 cá thể don (*Atherurus macrourus*) còn sống, 26 cá thể khỉ mặt đỏ (*Macaca arctoides*) chết và 21 cá thể chồn vàng (*Martes flavigula*) chết từ một đối tượng buôn bán ĐVHD. Các cá thể don được thả về rừng phòng hộ, các cá thể ĐVHD chết đã được tiêu hủy. (Hồ sơ vụ việc số 10562/ENV)

Ngày 25/1/2017, Phòng CSMT – Công an tỉnh Hà Tĩnh và Chi cục Kiểm lâm tỉnh Hà Tĩnh đã thu giữ 115 kg ĐVHD đông lạnh, bao gồm thịt và xương hoẵng (*Muntiacus muntjak*), thịt nhím, thịt lợn rừng và thịt dúi tại một nhà hàng ở thành phố Hà Tĩnh. Sau khi nhận được tin báo, các cơ quan chức năng đã tịch thu và tiêu hủy số ĐVHD nói trên. Chủ nhà hàng bị phạt 5 triệu đồng. (Hồ sơ vụ việc số 10594/ENV)

Ngày 15/2/2017, bằng các biện pháp nghiệp vụ, Công an thị xã Hồng Lĩnh, phối hợp cùng ENV, đã bắt giữ một đối tượng buôn bán ĐVHD tại Hà Tĩnh với tang vật là 2 bình rượu tê tê. Qua khám xét nhà đối tượng, các cơ quan chức năng phát hiện thêm 15 sản phẩm chế tác từ ngà voi, 1 súng trường, 9 thanh kiếm, 1 con dao rựa, thuốc phiện, cần sa, 9 tay gấu và 6 bình rượu ĐVHD (tê tê, tay gấu và kỳ đà). Đối tượng này là thành viên của “Hội anh em ba miền”, một nhóm các đối tượng chuyên buôn bán ĐVHD. Đối tượng đã bị xử phạt 15 tháng tù giam. (Hồ sơ vụ việc số 8467/ENV)

Trong vụ bắt giữ đối tượng buôn bán ĐVHD tại Hà Tĩnh, các cơ quan chức năng đã phát hiện và tịch thu thêm các bình rượu ngâm chân tay gấu. (Hồ sơ vụ việc số 8467/ENV)

Ngày 31/3/2017, Chi cục Hải quan Cửa khẩu quốc tế Cầu Treo đã kiểm tra một xe khách từ Lào về qua cửa khẩu, tịch thu 20 kg ĐVHD đông lạnh giấu trong hai thùng xốp, bao gồm 10 kg hươu, 1,5 kg dúi và 9 kg cầy. Số ĐVHD trên đã bị tiêu hủy, đối tượng vận chuyển ĐVHD bị phạt 1,5 triệu đồng. (Hồ sơ vụ việc số 10761/ENV)

Ngày 26/4/2017, theo tin báo từ người dân đến Đường dây nóng về bảo vệ ĐVHD của ENV, Hạt Kiểm lâm huyện Kỳ Anh đã tịch thu một số dụng cụ bẫy bắt chim từ những đối tượng sẵn bắt tại trên địa bàn và cảnh cáo những đối tượng này không tiếp tục săn bắt chim bắt hợp pháp. Cơ quan kiểm lâm cũng đã thông báo vụ việc trên đài phát thanh địa phương để cảnh báo cộng đồng không săn bắt ĐVHD. (Hồ sơ vụ việc số 10840/ENV)

Ngày 31/4/2017, Phòng CSMT – Công an tỉnh Hà Tĩnh đã kiểm tra một cửa hàng tạp hóa tại thành phố Hà Tĩnh, tịch thu 1 cá thể khỉ mặt đỏ (*Macaca arctoides*) và một cá thể khỉ đuôi lợn (*Macaca leonina*) với tổng khối lượng 50 kg. Các cá thể khỉ đã được thả về rừng phòng hộ. (Hồ sơ vụ việc số 10847/ENV)

Một đối tượng chuyên buôn bán chim tại miền Bắc đã rao bán một cá thể gà lôi trắng qua Facebook. Trước sự gia tăng đáng kể của tình trạng buôn bán ĐVHD trên Internet, các cơ quan chức năng cần có các biện pháp hiệu quả hơn để xử lý triệt để tình trạng này. (Hồ sơ vụ việc số 10583/ENV)

THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Ngày 13/2/2017, qua thông tin từ Đường dây nóng về bảo vệ ĐVHD của ENV, bằng các biện pháp nghiệp vụ, Công an huyện Hóc Môn phối hợp cùng ENV đã bắt giữ một đối tượng buôn bán rái cá vuốt bé (*Amblyonyx cinerea*) qua Internet. Đối tượng đã bị bắt giữ tại bến xe An Sương, thành phố Hồ Chí Minh. Cá thể rái cá đã được chuyển giao tới Trung tâm cứu hộ ĐVHD Củ Chi. (Hồ sơ vụ việc số 10585/ENV)

Tất cả các loài rái cá của Việt Nam đều được pháp luật bảo vệ ở cấp độ cao nhất. Buôn bán trái phép rái cá để làm cảnh thường thấy ở các tỉnh phía Nam.

Hồ sơ vụ việc số 10801/ENV

Ngày 27/2/2017, theo tin báo từ người dân tới Đường dây nóng về bảo vệ ĐVHD của ENV, Chi cục Kiểm lâm thành phố Hồ Chí Minh đã tịch thu một cá thể cao cát phương Đông (*Anthracoceros albirostris*) bị nuôi nhốt tại một hộ gia đình ở huyện Hóc Môn. Cá thể chim đã được chuyển tới Trung tâm cứu hộ ĐVHD Củ Chi. (Hồ sơ vụ việc số 10643/ENV)

Ngày 15/3/2017, bằng các biện pháp nghiệp vụ, Đội CSMT – Công an Quận 3 phối hợp cùng ENV đã bắt giữ một đối tượng buôn bán rùa biển và tịch thu một cá thể vích (*Chelonia mydas*) nặng 8,1 kg. Năm ngày trước đó, ENV đã tiếp nhận thông tin từ người dân về một đối tượng phát sóng trực tiếp rao bán cá thể vích trên Facebook. Cá thể vích hiện đang được cứu hộ trước khi thả về biển. (Hồ sơ vụ việc số 10697/ENV)

Ngày 17/3/2017, sau khi tiếp nhận tin báo từ người dân, bằng các biện pháp nghiệp vụ, CSKT quận Tân Bình đã phối hợp cùng ENV bắt giữ một đối tượng mua bán ĐVHD tại một cửa hàng trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh. Theo tin báo, đối tượng buôn bán thường xuyên xuất khẩu một số lượng lớn linh trưởng sang Nga. Hai cá thể cu li nhỏ (*Nycticebus pygmaeus*) đã được tịch thu và chuyển giao tới Vườn quốc gia Cát Tiên. Vụ việc đang được điều tra làm rõ. (Hồ sơ vụ việc số 10490/ENV)

Ngày 31/3/2017, theo tin báo từ một tình nguyện viên của ENV đến Đường dây nóng về bảo vệ ĐVHD của ENV, Chi cục Kiểm lâm thành phố Hồ Chí Minh đã thu giữ một cá thể cắt lưng xám (*Falco columbarius insignis*) nuôi nhốt tại một quán nước trên địa bàn quận Phú Nhuận. Cá thể cắt đã được chuyển giao tới Trung tâm cứu hộ ĐVHD Củ Chi. (Hồ sơ vụ việc số 10756/ENV)

Ngày 14/4/2017, cơ quan chức năng đã tịch thu 4,8 kg sừng tê giác châu Phi (*Diceros bicornis*) từ hai hành khách người Việt Nam đáp xuống sân bay Tân Sơn Nhất từ Luanda, Angola và quá cảnh tại Dubai. Tổng cộng 3 chiếc sừng tê giác đã được cắt làm 7 khúc, gói trong giấy thiếc và giấu trong thùng các-tông bên trong hành lý ký gửi. (Hồ sơ vụ việc số 10820/ENV)

Vườn quốc gia Cát Tiên đã tiếp nhận hai cá thể cu li từ cơ quan chức năng.

Hồ sơ vụ việc số 10490/ENV

“NHẬN TIỀN TỪ TỘI PHẠM
SẼ BIẾN BẠN THÀNH KẺ PHẠM PHÁP.”

Ngày 14/4/2017, cơ quan chức năng đã tịch thu 4,8 kg sừng tê giác châu Phi (*Diceros bicornis*) từ hai hành khách người Việt Nam đáp xuống sân bay Tân Sơn Nhất từ Luanda, Angola và quá cảnh tại Dubai. Tang vật là 3 chiếc sừng tê giác đã được cắt làm 7 khúc, bọc giấy thiếc và giấu trong thùng các-tông bên trong hành lý ký gửi. (Hồ sơ vụ việc số 10820/ENV)

Hồ sơ vụ việc số 10820/ENV

Ngày 17/4/2017, Trung tâm An ninh hàng không sân bay Tân Sơn Nhất và Cục Cảnh sát phòng, chống tội phạm về buôn lậu (C74) đã tịch thu 16 nanh sư tử (chưa xác định loài), sáu chiếc lông đuôi voi (chưa xác định loài) và 66 sản phẩm chế tác từ ngà voi (chưa xác định loài) từ hành lý ký gửi của một người Việt Nam. Đối tượng này đã tới thành phố Hồ Chí Minh trên chuyến bay từ Angola một ngày trước đó và đang chuẩn bị lên máy bay ra Hà Nội. Đối tượng khai nhận chuyên cung cấp các sản phẩm ĐVHD từ Angola và đang trên đường vận chuyển hàng hóa cho một đối tượng khác tại Hà Nội. (Hồ sơ vụ việc số 10826/ENV)

HÒA BÌNH

Ngày 6/4/2017, sau khi nhận được tin báo, lực lượng cảnh sát giao thông tỉnh Hòa Bình đã kiểm tra một chiếc xe 7 chỗ đang trên đường vận chuyển tê tê từ Cửa khẩu quốc tế Cầu Treo theo hướng ra Bắc. Tang vật thu giữ là 556,5 kg tê tê Java (*Manis javanica*), bao gồm 113 cá thể tê tê sống và 5 cá thể chết. Cơ quan chức năng đã phải bắn vào lốp để dừng xe khi truy đuổi các đối tượng trên đường trốn chạy. Một đối tượng đã bị bắt giữ và khởi tố, đối tượng còn lại đã tẩu thoát. (Hồ sơ vụ việc số 10788/ENV)

LAI CHÂU

Ngày 19/1/2017, trong quá trình điều tra một số đối tượng có hành vi đốt pháo tại địa phương, Công an tỉnh Lai Châu đã phát hiện một cá thể gấu chó (*Helarctos malayanus*) nặng 10 kg bị nuôi nhốt trái phép tại nhà một đối tượng. Được biết, cá thể gấu con đã bị chủ nuôi bắt

từ một khu rừng tại địa phương. Lực lượng công an đã tịch thu cá thể gấu trong cùng ngày và chuyển giao tới Trung tâm cứu hộ, bảo tồn và phát triển sinh vật Hoàng Liên. (Hồ sơ vụ việc số 10584/ENV)

Hồ sơ vụ việc số 10584/ENV

LÂM ĐỒNG

Ngày 4/3/2017, theo tin báo qua Đường dây nóng về bảo vệ ĐVHD của ENV, Phòng CSMT – Công an tỉnh Lâm Đồng phối hợp cùng ENV đã tịch thu một cá thể chim hồng hoàng (*Buceros bicornis*). Cá thể hồng hoàng này được quảng cáo trên Facebook với giá 18 triệu đồng. (Hồ sơ vụ việc số 10673/ENV)

Hồ sơ vụ việc số 10673/ENV

“Giải pháp tốt nhất là bảo vệ động vật hoang dã ngay trong môi trường sống của chúng TRƯỚC KHI bị săn bắt khỏi tự nhiên.”

Ngày 25/3/2017, theo tin báo từ người dân tới Đường dây nóng về bảo vệ ĐVHD của ENV, Hạt kiểm lâm huyện Đam Rông đã khám nhà của một đối tượng cư trú trên địa bàn huyện Đam Rông. Tang vật thu giữ là 34 kg ĐVHD, bao gồm 11 cá thể dúi sống, một cá thể mèo rừng (*Prionailurus bengalensis*) đông lạnh, 2 cá thể khỉ đuôi dài đông lạnh (*Macaca fascicularis*) và 12 kg thịt nai. (Hồ sơ vụ việc số 10309/ENV)

LANG SƠN

Ngày 22/12/2016, lực lượng cảnh sát giao thông huyện Văn Lang đã bắt giữ một đối tượng vận chuyển trái phép ĐVHD bằng xe máy và tịch thu 15 cá thể tê tê Java (*Manis javanica*) đông lạnh với tổng khối lượng 36 kg, một cá thể cây vòi hương (*Paradoxurus hermaphroditus*) nặng 4 kg. Đối tượng này khai nhận được thuê vận chuyển ĐVHD tới một nhà hàng. (Hồ sơ vụ việc số 10575/ENV)

Ngày 16/4/2017, lực lượng cảnh sát giao thông tỉnh Lạng Sơn thu giữ 11 cá thể sóc chết, 17 cá thể cây và 3 cá thể cây vòi hương sống (*Paradoxurus hermaphroditus*) sau khi phát hiện một đối tượng vận chuyển trái phép ĐVHD bằng xe máy từ Lạng Sơn tới Bắc Giang. Đối tượng này sau đó bị xử phạt 6 triệu đồng. Các cá thể ĐVHD chết bị đã tiêu hủy. (Hồ sơ vụ việc số 10845/ENV)

Một cá thể sóc bị rao bán trên Facebook. Sóc cũng là loài ĐVHD thường bị buôn bán trái phép làm thú cảnh. Hồ sơ vụ việc số 10825/ENV

NGHỆ AN

Ngày 13/1/2017, Phòng CSMT – Công an tỉnh Nghệ An đã tịch thu 305 kg ĐVHD tại một nhà dân trên địa bàn huyện Diễn Châu. Tang vật bao gồm một cá thể hổ (*Panthera tigris*) nặng 146 kg, nhiều bộ phận của hổ với tổng khối lượng 116 kg và một cá thể sơn dương (*Capricornis sumatraensis*) nặng 43 kg. Chủ nhà khai nhận một đối tượng buôn bán ĐVHD đã “để nhờ” các cá thể ĐVHD trong tủ đông. Đối tượng này được biết có liên quan tới nhiều vụ việc buôn bán ĐVHD khác mà ENV ghi nhận. (Hồ sơ vụ việc số 10567/ENV)

Ngày 20/3/2017, qua quá trình theo dõi một đối tượng buôn bán hổ, Cục Cảnh sát phòng, chống tội phạm về buôn lậu (C74) và Công an huyện Diễn Châu đã kiểm tra một nhà dân, phát hiện và tịch thu 5 cá thể hổ đông lạnh. Chủ nhà không có mặt tại thời điểm tịch thu và bị nghi đã vượt biên sang Lào. (Hồ sơ vụ việc số 10722/ENV)

Hồ sơ vụ việc số 10722/ENV

Ngày 11/4/2017, lực lượng cảnh sát giao thông tỉnh Nghệ An đã kiểm tra hai bao tải của một đối tượng điều khiển xe máy trên địa bàn huyện Thanh Chương và tịch thu 4 cá thể khỉ chết. (Hồ sơ vụ việc số 10805/ENV)

NINH THUẬN

Ngày 13/2/2017, Phòng CSMT – Công an tỉnh Ninh Thuận và Chi cục Kiểm lâm tỉnh Ninh Thuận đã tịch thu 8 cá thể hoẵng (*Muntiacus muntjak*) và 4 cá thể kỳ đà vân (*Varanus bengalensis*) còn sống tại một nhà hàng. Chủ nhà hàng bị phạt 40 triệu đồng, các cá thể ĐVHD được chuyển giao tới Vườn quốc gia Phước Bình. (Hồ sơ vụ việc số 10625/ENV)

Lưu ý: Vụ việc này là một ví dụ điển hình để các địa phương khác noi theo. Số tiền phạt 40 triệu đồng bên cạnh việc tịch thu ĐVHD là chế tài hiệu quả ngăn ngừa vi phạm. Cơ quan chức năng cũng cần tiếp tục theo dõi và kiểm tra nhà hàng này để đảm bảo nhà hàng không tiếp tục kinh doanh ĐVHD trái pháp luật.

Cá thể kỳ đà bị nuôi nhốt tại một nhà thờ. Bên cạnh kỳ đà, nhiều loài ĐVHD nguy cấp, quý hiếm như vượn thường bị nuôi nhốt trái phép tại các nhà thờ, chủ yếu ở khu vực phía nam. Hồ sơ vụ việc số 10610/ENV

PHÚ YÊN

Ngày 11/1/2017, Ban Quản lý chợ Phú Yên và lực lượng cảnh sát giao thông huyện Đồng Xuân đã kiểm tra một chiếc xe ô tô lưu thông trên đường DT 64, đoạn thuộc xã Xuân Sơn Nam, huyện Đồng Xuân, phát hiện 24 kg rắn, bao gồm một cá thể rắn hổ chúa (*Ophiophagus hannah*), 7 cá thể cây lòn tranh nhỏ (*Herpestes javanicus*), 3 cá thể cây thuộc các loài khác nhau và 12 cá thể tắc kè. Đối tượng khai báo đã mua ĐVHD từ người dân tại Bình Định nhằm đưa đi tiêu thụ. Tất cả các cá thể ĐVHD đều còn sống và được thả vào rừng Hòn Nứa, huyện Đông Hòa. Đối tượng bị phạt hành chính 10 triệu đồng. (Hồ sơ vụ việc số 10564/ENV)

QUẢNG BÌNH

Ngày 17/2/2017, Hạt Kiểm lâm thành phố Đồng Hới đã chuyển giao một cá thể voọc Hà Tĩnh (*Trachypithecus hatinhensis*) tới Vườn Quốc gia Phong Nha – Kẻ Bàng. Cá thể voọc này đã bị bắt trong một khu rừng tại địa phương vài ngày trước đó và được bán với giá 2 triệu đồng. Một người dân đã mua cá thể voọc này và chuyển giao cho cơ quan kiểm lâm. (Hồ sơ vụ việc số 10637/ENV)

Hồ sơ vụ việc số 10637/ENV

QUẢNG NAM

Ngày 1/1/2017, Phòng CSMT – Công an tỉnh Quảng Nam đã tịch thu 51 kg thịt ĐVHD, bao gồm 4 kg thịt cây, hơn 5 kg thịt nhím, 24 kg thịt hươu và 17 kg thịt lợn rừng từ một ngôi nhà ở huyện Nam Giang. Đối tượng bị phạt 7,5 triệu đồng và tang vật đã được cơ quan chức năng tiêu hủy. (Hồ sơ vụ việc số 10558/ENV)

Ngày 29/3/2017, từ tin báo của người dân tới ENV, Hạt kiểm lâm huyện Phú Ninh đã khám xét nhà của một đối tượng nghi là thợ săn và tịch thu một cá thể cây. Cá thể này sau đó đã được thả về rừng. (Hồ sơ vụ việc số 10748/ENV)

TÂY NINH

Ngày 3/3/2017, sau khi nhận được tin báo từ người dân, Công an thành phố Tây Ninh đã tịch thu một cá thể hồng hoàng (*Buceros bicornis*) từ một đối tượng vận chuyển trái phép ĐVHD. Đối tượng đã mua cá thể chim từ một người Cam-pu-chia tại biên giới với giá 450.000 đồng. Cá thể chim được chuyển giao tới Vườn quốc gia Lò Gò – Xa Mát. Vụ việc này không được khởi tố mặc dù hồng hoàng nằm trong Danh mục loài ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm được ưu tiên bảo vệ của Nghị định 160. (Hồ sơ vụ việc số 10715/ENV)

Ngày 28/3/2017, Công an huyện Tân Biên đã tịch thu một cá thể rắn hổ mang chúa (*Ophiophagus hannah*) đã chết và nhiều cá thể vẹt trong một chiếc xe ô tô 12 chỗ. Lái xe cho biết đã mua những cá thể ĐVHD này tại Cam-puchia để bán ở Việt Nam. Các cá thể vẹt sau đó đã được thả về Vườn quốc gia Lò Gò – Xa Mát còn cá thể rắn chết đã bị tiêu hủy (*Hồ sơ vụ việc số 10773/ENV*)

Một cá thể vẹt chà vá chân đen (*Pygathrix nigripes*) đã được chuyển giao đến cơ quan kiểm lâm địa bàn. Người dân cho biết đã mua lại cá thể này từ thợ săn và ngay lập tức thông báo chuyển giao. Mặc dù đây là một hành động đẹp, việc mua ĐVHD hoặc các sản phẩm từ ĐVHD vô tình kích thích săn bắt và tiêu thụ, đẩy nhiều cá thể ĐVHD khỏi môi trường sống tự nhiên của chúng. Cộng đồng cần được khuyến khích thông báo vi phạm về ĐVHD tới các cơ quan chức năng ngay khi phát hiện vi phạm. *Hồ sơ vụ việc số 10938/ENV*

THÁI NGUYÊN

Ngày 21/4/2017, sau khi nhận được tin báo từ người dân, Phòng CSMT – Công an tỉnh Thái Nguyên đã tịch thu 46 kg xương hổ và xương của một số loài ĐVHD khác tại nhà của một đối tượng. Đối tượng bị bắt quả tang khi đang chuẩn bị nấu cao hổ cùng người nhà. Theo lời khai của đối tượng, số xương hổ được lấy từ một cá thể hổ nặng 110 kg mà đối tượng đã mua ở Thanh Hóa với giá 560 triệu đồng. Đối tượng đã bị khởi tố. (*Hồ sơ vụ việc số 10848/ENV*)

THANH HÓA

Ngày 5/4/2017, lực lượng cảnh sát giao thông tỉnh Thanh Hóa đã kiểm tra một chiếc xe cứu thương có dấu hiệu khả nghi trên trục đường Hồ Chí Minh đoạn qua huyện Thạch Thành. Sau khi bị yêu cầu dừng xe, tài xế đã tẩu thoát vào khu vực Vườn quốc gia Cúc Phương. Trong xe cứu thương, cảnh sát phát hiện một cá thể hổ (*Panthera tigris*) đông lạnh nặng hơn 180 kg. (*Hồ sơ vụ việc số 10789/ENV*)

THỪA THIÊN HUẾ

Ngày 24/3/2017, Phòng CSMT – Công an tỉnh Thừa Thiên Huế đã tịch thu một số lượng lớn ĐVHD, bao gồm một cá thể khỉ mặt đỏ (*Macaca arctoides*), một cá thể khỉ đuôi lợn (*Macaca leonina*), một cá thể rùa đầu to (*Platysternon megacephalum*), một cá thể rùa sa nhân (*Cuora mouhotii*), một cá thể rắn sọc dưa (*Elaphe radiata*), một cá thể rắn hổ chúa (*Ophiophagus hannah*), nhiều cá thể rắn non (chưa xác định loài) và 3 cá thể rùa (chưa xác định loài) từ một đối tượng buôn bán ĐVHD ở huyện Hương Trà. Những cá thể ĐVHD còn sống được thả về rừng. Đối tượng bị đưa ra xét xử và tuyên phạt 6 tháng cải tạo không giam giữ cùng 10 triệu đồng. (*Hồ sơ vụ việc số 10843/ENV*)

VĨNH LONG

Ngày 29/3/2017, theo tin báo từ người dân tới Đường dây nóng về bảo vệ ĐVHD của ENV, Phòng CSMT – Công an tỉnh Vĩnh Long đã tịch thu 3 cá thể rái cá từ một đối tượng quảng cáo bán rái cá và hồng hoàng trên Internet. Ba cá thể rái cá đã được thả về một con sông gần đó. (*Hồ sơ vụ việc số 10659/ENV*)

Một cá thể khỉ được lực lượng kiểm lâm thả về tự nhiên. Các cá thể ĐVHD tịch thu được, dù là loài nguy cấp hay thông thường, cần được tái thả về tự nhiên hoặc chuyển giao tới các trung tâm cứu hộ thay vì bán đấu giá. *Hồ sơ vụ việc số 10833/ENV*

**“XỬ LÝ NGHIÊM TỌI PHẠM HÔM NAY
ĐỂ NGĂN CHẶN TỘI PHẠM NGÀY MAI.”**

TRUNG TÂM GIÁO DỤC THIÊN NHIÊN

Được thành lập năm 2000, Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV) là một trong những tổ chức đầu tiên tại Việt Nam chuyên sâu về lĩnh vực bảo tồn thiên nhiên và bảo vệ môi trường. ENV đấu tranh chống nạn buôn bán trái phép ĐVHD và hướng tới mục tiêu nâng cao nhận thức của cộng đồng về sự cần thiết phải bảo vệ thiên nhiên và các loài ĐVHD. Bằng các chiến lược mang tính sáng tạo và đổi mới, ENV mong muốn từng bước thay đổi thái độ và hành vi của cộng đồng, giảm thiểu nhu cầu tiêu thụ các sản phẩm từ ĐVHD. Bên cạnh đó, ENV cũng phối hợp chặt chẽ với các cơ quan chức năng nhằm tăng cường thể chế, chính sách và trực tiếp hỗ trợ các nỗ lực thực thi pháp luật trong công cuộc bảo vệ các loài ĐVHD đang bị đe dọa tại Việt Nam, trong khu vực và trên toàn thế giới

Lĩnh vực hoạt động của ENV

Từ năm 2007, ENV tập trung vào ba lĩnh vực trọng tâm mang tính chiến lược nhằm ngăn chặn nạn buôn bán ĐVHD trái phép bao gồm:

- Giảm thiểu nhu cầu tiêu thụ các sản phẩm từ ĐVHD thông qua các chiến dịch dài hạn nhằm thay đổi thái độ và hành vi của cộng đồng.
- Tăng cường thực thi pháp luật thông qua việc hỗ trợ trực tiếp các cơ quan chức năng và khuyến khích sự tham gia tích cực của cộng đồng cùng chung tay ngăn chặn nạn buôn bán ĐVHD trái phép.
- Phối hợp chặt chẽ với các nhà hoạch định chính sách để tăng cường thể chế, khắc phục các lỗ hổng pháp luật, phát triển các chính sách hiệu quả và thúc đẩy quá trình ra quyết định có liên quan tới vấn đề bảo vệ ĐVHD.

Các nỗ lực của ENV nhằm ngăn chặn nạn săn bắt và buôn bán ĐVHD sẽ không thể đạt được nếu không có sự hỗ trợ từ các đối tác sau:

ENV cũng xin chân thành cảm ơn các cá nhân từ khắp nơi trên thế giới đã hỗ trợ tài chính, trợ giúp kỹ thuật trọng yếu cũng như đóng góp thời gian để tiếp sức cho những nỗ lực của ENV.

THÔNG TIN LIÊN HỆ Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV)

Phòng 1701 (tầng 17), tòa nhà
17T5, đường Hoàng Đạo Thúy,
quận Cầu Giấy, Hà Nội
Điện thoại: (024) 6281 5424
Fax: (84 24) 6281 5423

Email: env@fpt.vn

www.envietnam.org

[www.facebook.com/
EducationForNatureVietnam](https://www.facebook.com/EducationForNatureVietnam)

www.twitter.com/edu4naturevn

www.twitter.com/edu4naturevn

www.twitter.com/edu4naturevn